

Foto: Van Beek Images

Mijn eerste volk (1)

Tekst: Caroline van der Laan (bewerking van een tekst die eerder verscheen op www.carolaan.nl.)

Mijn eerste volk heb ik gekregen op de bijenmarkt in Veenendaal. Daarna ging alles mis: het volk bleek minder lief dan gedacht, de oude moeder sneuvelde, één van de nieuwe moeren nam een deel van het volk mee de boom in en de geschepte zwerm liet ik vervolgens bijna verhongeren.

Het begin

Maar laat ik bij het begin beginnen. Ik deed de basiscursus Bijenhouden en vroeg me inmiddels af of ik wel geschikt was als imker. De theorie was geen probleem, maar in de praktijk bleek ik bang om gestoken te worden, onhandig en veel te onrustig. Toch nieuwsgierig naar zo'n bijenmarkt, togen we half juli naar Veenendaal, waar mijn man voor me besliste: we gaan niet met lege handen naar huis. Ik zocht een lekker groot volk uit (dat komt goed de winter door) dat er rustig uitzag (want ik vond het toch een beetje eng), en zette de zesramer in de auto. We kochten nog een complete spaarkast en de nodige imkerspullen en reden met volle auto naar huis. Ik was bijenhouder.

Moerloos

Het volk had dringend behoefte aan meer ruimte: de zesramer zat mudjevol en de ramen zaten vol moerdoppen. Ik brak de doppen, hing de ramen in de versgeschilderde spaarkast en schudde de zesramer erin af. Niet alle bijen kwamen in de kast terecht; een deel bleef hardnekkig aan de pallet onder de kast hangen. Een dag later bleek bovendien dat er geen moeder meer was. Toen wist ik het niet meer. Ik haalde er een bevriende imker bij, die me hielp om de boel weer een beetje te organiseren. Hij stelde me gerust: het bijenvolk kon zelf weer een nieuwe koningin maken.

Moerrooster

Na tien dagen kwam hij terug om alles te controleren. Er was nog geen nieuwe koningin maar er waren er zat in wording. Raat met doppen werd verplaatst naar de bovenkast en hij bracht een speciaal rooster mee om tussen de twee bakken te leggen. Gewone werksterbijen kunnen door dat rooster, maar een koningin is daar te groot voor. "Je komt er wel uit hè" zei hij, 'met dat moerrooster?' Uiteindelijk wel ja, na minstens vijf keer in mijn been gestoken te zijn. Volgende aanschaf: een witte imkerbroek en goede handschoenen.

Zwerm

Ik legde mijn oor te luisteren op de kast en na twee dagen hoorde ik een tuter, die beantwoord werd door een kwaker. Ik was blij dat er koninginnen waren en dacht dat ze onderling wel zouden uitvechten wie het volk mocht leiden. De bijen dachten er anders over. Aan het eind van de volgende middag werd het steeds drukker buiten de kast. Er kwamen steeds meer bijen naar buiten en ze gingen steeds hoger vliegen. En toen streken ze neer op een tak een paar meter boven de kast. Er was een koningin ontsnapt die een deel van het volk had meegenomen in een zwerm. Tijd om de imker weer te bellen.

Zwerm scheppen

Heel rustig en beheerst (hij wél) knipte hij de tak af waar de zwerm aan hing en hij schudde die af in een mand. We maakten een nieuw onderkomen klaar en schudden de mand weer leeg in de nieuwe kast. Toen had ik opeens twee volken. In het oude volk maakte ik alle moerdoppen open en liet de jonge koninginnen in het volk lopen. Die vochten zelf maar uit wie er overbleef. En op de warmste dag van het jaar togen man en ik naar Voorthuizen om een nieuwe kast te halen, die ik weer eerst moest schilderen voor hij bewoond kon worden.

Honger

Het duurde wat langer voor ik het zwermvolkje kon overbrengen naar zijn nieuwe kast. Het duurde daardoor ook iets te lang voor ik ze kon bijvoeren. Na het overhangen gaf ik ze meteen suikerwater, maar ze hadden de voerbak een dag later nog niet gevonden. Ze zaten in een trosje stilletjes bij elkaar gekropen en waren bijna verhongerd. Een beetje gemorst suikerwater en een paar lepeltjes honing deden wonderen en een dag later was de voerbak leeg. Ik heb ze nog een tijdje bijgevoerd tot ze het voer zelf buiten konden halen.

Broednestjes

En toen was het afwachten. Ik had twee jonge koninginnen, die in hun eentje op bruidsvlucht moesten op zoek naar darren om mee te paren. Want alleen uit bevruchte eitjes komen werksters, essentieel voor de overleving van het volk. Na een paar weken was duidelijk dat het gelukt was. Beide kasten hadden een broednestje met werksters in wording. Alles kwam goed. De volken groeiden weer, de bijen haalden stuifmeel en om de winter door te komen gaf ik ze een heleboel suikerwater.

Leercurve

Al met al heb ik nog nooit zo'n steile leercurve doorlopen als met mijn bijen. Ik keek naar de raten in mijn kast en ik wist niet wat ik zag, of wat het betekende. Ik vergat steeds waar ik op moest letten en vergat wat ik gezien had. Ik wist wel wát ik moest doen, want dat leerde ik tijdens de cursus, maar ik wist niet hóe ik het moest doen. Zeker niet als ik in mijn eentje was en ik werd belaagd door tientallen bijen die mij wilden steken.

Ik maakte fouten en daar leerde ik van. Het praktijkdeel van mijn cursusmap heb ik stukgelezen om te bepalen wat ik moest doen en hoe ik het moest doen. En dan haalde ik diep adem, trok mijn beschermende kleding aan, was bang om fouten te maken, haalde diep adem, durfde eigenlijk niet en deed het dan toch.

Ter lering en vermaak

Nu ben ik vijf jaar verder en ik durf me inmiddels imker noemen. Geen beginner meer, maar nog lang geen expert. Ik wil u de komende tijd graag mee terugnemen naar het begin: wat gebeurde er, wat ging er fout en hoe kon het beter. Iedereen maakt fouten, en daar kunnen we allemaal wat van leren. ●

Klaar om te scheppen. Foto Bert Blommers

Zwerm scheppen. Foto Bert Blommers

Mijn twee bevolkte kasten. Foto Caroline van der Laan

Bijen controleren. Foto Bert Blommers